

Posudek oponenta diplomové práce

Gabriela Jiráková: „Srovnání ústavního soudnictví v první Československé republice a v současnosti“

Počet stran: celkem 108 stran

Aktuálnost tématu:

Diplomantka si zvolila vcelku zajímavé a i aktuální téma a to především v souvislosti s ústavní situací v České republice, kde v mnoha směrech a i v důsledku vyvíjejícího se politického tlaku se Ústavní soud ČR snaží získat pozici určité „čtvrté moci ve státě“.

Přínos této práce vidím v nastínění uceleného pohledu na srovnání historicky prvního a posledního Ústavního soudu na území současné ČR, a to z hlediska jejich postavení ve struktuře státní moci, organizace, složení, jmenování jednotlivých soudců, kompetencí a rozhodování. Součástí práce je i srovnání konkrétních druhů řízení včetně judikatury v obou obdobích.

Náročnost tématu:

Předložená diplomová práce Gabriely Jirákové věnovaná komparaci ústavního soudnictví v první Československé republice a v současnosti má vedle úvodních stran (tj. zejména systematika, pravopisné poznámky), obsahu a závěru celkem 86 stran, z nichž vlastní text (77 stran) doplňuje o příložený seznam použité literatury (monografie, odborné články, internetové zdroje), seznam klíčových slov a abstrakt. K práci je připojena i anotace v anglickém jazyce.

V práci je uvedeno 121 odkazů pod čarou, z nichž stejně jako ze samotného textu, je zřejmé, že diplomantka se zvolenými prameny skutečně pracovala.

Vlastní text práce se člení do osmi nestejně obsáhlých hlav; je opatřen úvodem a stručným závěrem, v němž diplomantka formuluje svůj názor na současné postavení Ústavního soudu ČR, který jako garant ochrany ústavnosti má vyjadřovat právní jistotu, jejímž základním atributem by měla být předvídatelnost a apolitičnost jeho rozhodnutí. Toto přání se ovšem ze strany diplomantky jeví iluzorním, neboť jak sama na různých místech své práce uvádí: „...odolat vlivu především politiky je prakticky nemožné“. S tímto názorem nelze než souhlasit.

Kritéria hodnocení práce:

Diplomová práce Gabriely Jirákové má logickou strukturu. Práce s literaturou je na velmi dobré úrovni, podobně i poznámkový aparát. Formální stránku práce, redakční důslednost a v neposlední řadě i stylistickou a jazykovou úroveň hodnotím též kladně.

Jako klad práce hodnotím přehledný systém kapitol, který představí „...Ústavní soud ČSR a Ústavní soud ČR postupně od jejich historického podkladu až po konkrétní rozhodování a zároveň je po konkrétní rozhodování a zároveň je porovnat mezi sebou, aby si čtenář mohl vyvodit jasné závěry o výhodách a nevýhodách dané doby a udělat si ucelený přehled o určené tématice.“

Po obsahové a i po formální stránce mám však k práci následující **připomínky**.

- 1) Proč diplomantka podřadila „Podmínky funkce ústavního soudce“ až pod funkcionáře Ústavního soudu a nikoli na samotný začátek kapitoly, kde hovoří obecně o ústavních soudcích (viz str. 43 a str. 45). U výkonu funkce soudce ÚS pak postrádám zmínku o neslučitelnosti též s členstvím v politické straně nebo v politickém hnutí.
- 2) Co považuji za hrubou chybu je tvrzení, že „Pro zahájení trestního stíhání je nutný souhlas Senátu – pokud ten stíhání odepře, je již **navždy vyloučeno** – viz čl. 86 odst.1 Ústavy“ – toto znění bylo účinné do 31. 5. 2013 – ú. z. č. 98/2013 Sb. – viz str. 44
- 3) Otázka k uvážení: Zda vůbec uvádět mezi zvláštní druhy řízení, řízení o nevyhlášení referenda a řízení o nezákonnosti postupu při referendu (viz str. 61). Oba typy řízení byly uvedeny v čl. 87 odst. 1 písm. l) a m) Ústavy, ale ú. z. č. 71/2012 Sb. je pro svoji obsolentnost (s účinností od 1. 10. 2012) vypustil.
- 4) „Ústavní žalobu proti prezidentu republiky.....podává výhradně Senát.....“ – viz str. 60 S tímto tvrzením nutno souhlasit, ale postrádám zde nástin zapojení Poslanecké sněmovny, neboť k podání ústavní žaloby Senátu proti prezidentu republiky je nově nutný i její souhlas (čl. 65 odst. 3 Ústavy – ú.z.č. 71/2012 Sb.; účinnost od 8. 3. 2013)
- 5) Formální stránka: Domnívám se, že citace zákona nepatří do vlastního textu práce (str. 56 – 57)

Otázky k zodpovězení při obhajobě:

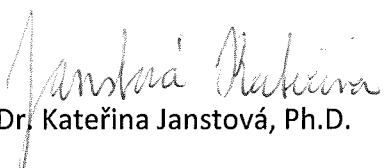
Při ústní obhajobě by měla diplomantka podrobněji vysvětlit ú. z. č. 71/2012 Sb. a ú. z. č. 98/2013 Sb., resp. vztah či pasáže, týkající se Ústavního soudu ČR, neboť jsem při čtení práce nabyla dojmu, že tyto ústavní zákony byly diplomantkou opomenuty.

Jako určitý podnět k diskusi pak vidím současnou koncepci jmenování soudců ÚS včetně jejich funkcionářů.

Doporučení práce k obhajobě:

Diplomovou práci Gabriely Jirákové **doporučuji k ústní obhajobě.**

V Praze dne 10. 9. 2013

JUDr. Kateřina Janstová, Ph.D.
Oponent diplomové práce